

udvaron hínártól belepve. Gépek korongjai mutatják néhol, hogy ott gyár volt, körülöttük halomra dült gerenda törmelék, fölszínen tartva egy óriási hordó által.

Ugyanazon romegyveleg ezernyi változatokban, állva maradt kimeredő falak, sártömeggé ázott téglahalom, pozdorjává tört bútorok, vasrudak, cifra rácsozatok, nád, zsinely, közéjük szorult vörös kígyók, házcsatornák, víz tetején forgolódo kerítések.

Valóságos rom-kaleidoszkóp, amely mindig változik, ugyanazon ábrákat mutatva, más keverékben...

A fákon nincs semmi zöld, a fák meg vannak halva. Ami zöldülne, mivel tavasz van, az is haldoklik...

A volt házak kietlen temetőjében egy lélekkel sem találkozunk. A sírok hallgatása körös-körül. Csónakom kormányosa figyelmeztet, hogy most egy háztetőhöz érkezünk, ahol egy kutya lakik, amely az evezőcsapások hallatára előjön odújából. Most is ott őrzi a házat, el nem csalható helyéről; a hajósok kenyeret dobnak neki, amikor arra járnak; olyan bozontos a szőre mint a farkasé, elfeledett ugatni. Még mindig a gazdáját várja haza.

Egy másik romhalmoz közepett pedig szép kokinkínai tyúkok laknak egy kassal. Egy harmadik házból anyalúd jön elő tizenkét kislibájával, amiket a romok között költött.

Ezek jelenlegi lakói a víz alatti városnak."

Talán csak az utolsó mondatban találunk költői túlzást. Igaz, sok ezer ember elmenekült, valami harmincezer is, de a többi maradt, akár a tápéiak, azzal a megfontolással: csak nem hagyjuk el a tűzhelyünket!

Laktak a vár tetejére és a vasúti töltésekre vert sátrakban, deszkabodékban, lábon maradt középületekben, iskolákban, templomok kórusain, padlásain, kórházakban, Újszegeden, s más községbeli, víztől nem bántott falvakban, tanyákon, településeken.

*

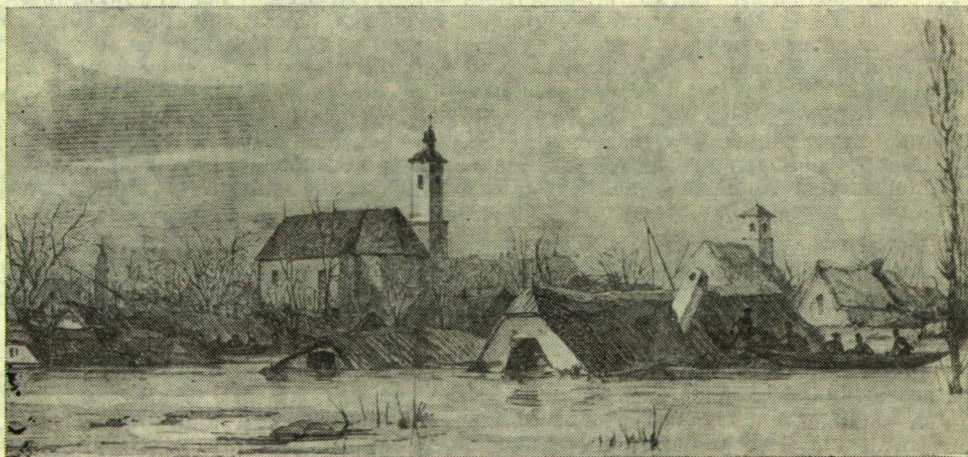
A régi Szegedet a víz adta, a víz vette el. Az új várost a víz adta azzal, hogy elvette a régit. Fájdalmasan született újjá a város a régi halálával.

Tragédiájának hallatára az egész világ segítőkészsége megmozdult. Elsősorban Európa országai, fővárosai: Róma, Brüsszel, Bécs, Párizs, Berlin, Moszkva, Bukarest, de New York, Hamburg, Chicago, Perzsia, Bosznia, Hercegovina is. Sőt, még Nicaragua és Uruguay is hozzájárult a modern Szeged fölépítéséhez.

*

A fészeképítő állat is visszajár valahányszor, ha szállását tűz, víz, vész teszi semmivé, ha csak pusztá léte megmaradhatott. Hát még az ember!

TÓTH BÉLA

KORABELI FÉNYKÉPFELVETEL